

Από το Διοικητικό Συμβούλιο

Author: Ιωάννης Λεοντίου

Πρόεδρος Παγκύπριου Συνδέσμου Νοσηλευτών και Μαιών (ΠΑΣΥΝΜ) Μέλος ΔΣ Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών (ICN)

Η παροχή φροντίδας υγείας αντικρίζεται από τις πιο πολλές χώρες ως υψηλή προτεραιότητα. Ο βαθμός ευθύνης των συστημάτων υγείας και οι αρχές παροχής φροντίδας βρίσκονται στο επίκεντρο των πλείστων πολιτικών αποφάσεων. Ως αποτέλεσμα των αλλαγών στα συστήματα υγείας παγκοσμίως εμφανίστηκε στο

προσκήνιο η έννοια της ασφαλούς νοσηλευτικής στελέχωσης. Η νοσηλευτική είναι ο πυρήνας των υπηρεσιών υγείας σε κάθε σύστημα υγειονομικής περιθαλψής. Η ασφαλής νοσηλευτική στελέχωση απαιτεί κατάλληλο αριθμό νοσηλευτών, διαθέσιμων ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της φροντίδας. Οι νοσηλευτές με κατάλληλο συνδυασμό της εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων και της εμπειρίας τους διασφαλίζουν ότι οι ανάγκες φροντίδας των ασθενών ικανοποιούνται, νοουμένου ότι διατίθεται ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον και συνθήκες με προσωπικό υποστήριξης για παροχή ποιοτικής φροντίδας.¹

Η ασφαλής νοσηλευτική στελέχωση αποτελεί κρίσιμο ζήτημα για την ασφάλεια των ασθενών και την ποιότητα της φροντίδας στα νοσοκομεία, στην κοινότητα και σε όλους τους χώρους στους οποίους παρέχεται φροντίδα. Ανεπαρκής επίπεδα στελέχωσης αυξάνουν τον κίνδυνο σε ανεπιθύμητες ενέργειες για τους ασθενείς, μειωμένα κλινικά αποτελέσματα, αύξηση των θανάτων στα νοσοκομεία. Έχοντας ανεπαρκή ή ακατάλληλο νοσηλευτικό προσωπικό για κάλυψη των αναγκών των ασθενών αυξάνεται ο φόρτος εργασίας με αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία και την ευημερία του προσωπικού^{2,3,4}

Μια μελέτη της Aiken και συν. (2014)⁵, σε εννέα ευρωπαϊκές χώρες, που είχε ως στόχο να αξιολογήσει κατά πόσο ο φόρτος εργασίας των νοσηλευτών και των εκπαιδευτικών τους προσόντων σχετίζονται με τη μεταβολή στη θνησιμότητα στο νοσοκομείο μετά από απλές χειρουργικές επεμβάσεις, έδειξε ότι:

- η αύξηση του φόρτου εργασίας των νοσηλευτών κατά έναν ασθενή αύξησε και την πιθανότητα ενδονοσοκομειακού θανάτου εντός 30 ημερών από την εισδοχή, κατά 7 τοις εκατό.
- κάθε αύξηση κατά 10 τοις εκατό της στελέχωσης με νοσηλευτές συσχετίστηκε με μείωση αυτής της πιθανότητας κατά 7 τοις εκατό.

Το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών (ICN, 2006,2018)^{6,7} υποστηρίζει ότι η ασφαλής στελέχωση κατά ένα μεγάλο μέρος σχετίζεται με το επίπεδο φροντίδας και παραμέτρους όπως ο κατάλληλος αριθμός προσωπικού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η πολυπλοκότητα των αναγκών του χρήστη των υπηρεσιών υγείας. Οι Νοσηλευτές αποτελούν ένα σημαντικό συστατικό της διεπαγγελματικής ομάδας υγείας και συχνά παρέχουν φροντίδα υγείας μαζί με «εναλλακτικούς παροχείς φροντίδας» όπως είναι τα μέλη της οικογενείας του ασθενή. Οι προτεινόμενες συστάσεις που γίνονται σε διεθνές, κρατικό και τοπικό επίπεδο προκειμένου να μειωθούν τα λάθη και να

βελτιωθεί η ασφάλεια του ασθενή επικεντρώνονται στα εξής:

- Ηγετική ικανότητα και γνώσεις στο θέμα ασφάλειας του ασθενή
- (Leadership and knowledge for patient safety)
- Συστήματα αναφοράς σφαλμάτων
- (Error reporting systems)
- Προστασία των νοσηλευτών που αναφέρουν δυσμενή συμβάντα και ζητήματα στελέχωσης.
- Καθορισμός προτύπων και προσδοκιών σε θέματα ασφάλειας ασθενών και
- Δημιουργία συστημάτων ασφάλειας σε οργανισμούς φροντίδας της υγείας .
- Η ασφαλής στελέχωση αποτελεί το εχέγγυο για την υλοποίηση των παραμέτρων αυτών.

Επιπρόσθετα, το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών (2018) εισηγείται μεταξύ άλλων:

- δημιουργία και εφαρμογή συστημάτων ασφαλούς νοσηλευτικής στελέχωσης που να βασίζονται σε δεδομένα και σε ουσιαστικό χρόνο για τους ασθενείς
- επαρκή χρηματοδότηση της φροντίδας υγείας για την εξασφάλιση του απαραίτητου ασφαλούς νοσηλευτικού προσωπικού
- αποτελεσματικά συστήματα στελέχωσης, βασισμένα τόσο στην ασφάλεια των ασθενών όσο και στην υγεία και την ευημερία του προσωπικού
- ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τον αντίκτυπο που έχει η επαρκής νοσηλευτική στελέχωση στους ασθενείς, τις οικογένειες και τις κοινότητες
- τερματισμό της δημιουργίας υποκατάστατων ρόλων για τους εγγεγραμμένους νοσηλευτές

Ο επαγγελματικός σύνδεσμος των νοσηλευτών και μαιών (ΠΑΣΥΝΜ), με γνώμονα πάντοτε τη ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας υγείας, επέμενε και επιμένει στη σωστή στελέχωση των νοσηλευτηρίων με επαγγελματίες υγείας, που κατέχουν προσόντα με βάση πρότυπα όπως καθορίζονται στις Ευρωπαϊκές οδηγίες, όπως το έχει διακηρύξει, με σχετική ανακοίνωσή του το 2017, (σελίδα 37).

1. Patrician P A, Loan L, McCarthy M, Fridman M, Donaldson N, Bingham M, et al. The association of shift-level nurse staffing with adverse patient events. *J Nurs Adm [Internet]*. 2011 Feb [cited 2018 Apr 20];41(2):64-70. Available from: DOI: 10.1097/NNA.0b013e31820594bf
 2. Aiken LH, Clarks SP, Sloane DM, Sochalski J, Silber JH. Hospital nurse staffing and patient mortality, nurse burnout, and job satisfaction. *JAMA [Internet]*. 2002 Oct [cited 2018 Apr 20];288(16):1987-93. Available from: DOI: 10.1001/jama.288.16.1987
- Nantsupawat A, Srisuphan W, Kunaviktikul W, Wichaikhum O-A, Aunguroch Y, Aiken LH. Impact of nurse work environment and staffing on hospital nurse and quality of care in Thailand. *J Nur Scholarsh [Internet]*. 2011 Dec [cited 2018 Apr 20];43(4):426-33. Available from: DOI: 10.111Vj.1547- 5069.2011.01419.x

3. Rafferty AM, Clarke SP, Coles J, Ball J, James P, McKee M, et al. Outcomes of variation in hospital nurse staffing in English hospitals: cross-sectional analysis of survey data and discharge records. *Int J Nurs Stud* [Internet]. 2007 Feb [cited 2018 Apr 20];44(2):175-82. Available from: DOI:10.1016/j.ijnurstu.2006.08.003
4. Aiken LH, Sloane DM, Bruyneel L, Van den Heede K, Griffiths P, Reinhard B, et al.(2014). Nurse staffing and education and hospital mortality in nine European countries: a retrospective observational study. *Lancet* [Internet]. 2014 May [cited 2018 Apr 20];383(9931):1824-30. Available from: DOI: 10.1016/S0140-6736(13)62631-8 International Council of Nurses (2006) Safe staffing Saves Lives, International Nurses Day, Information and Action Tool Kit, 3, place Jean-Marteau, CH-1201 Geneva (Switzerland)
5. International Council of Nurses (2018) Press Information Evidence shows nurses save lives, reduce costs and improve patient outcomes, Geneva, Switzerland; 6 August 2018